

Výjezdní školení (1. část) – program DVPP: Předcházení školní neúspěšnosti žáků

Hotel Čertův Mlýn, Špičák (Šumava)

24. – 26. 10. 2017 (27 hodin)

V rámci KA5 (Podpora pedagogů při práci s heterogenní skupinou) se na konci října 2017 uskutečnil první blok plánovaného výjezdního školení pro pedagogické pracovníky tří partnerských škol (ZŠ Rokycany – Jižní Předměstí, ZŠ Hrádek a ZŠ Strašice). Obsah vzdělávacího programu zahrnoval kurzy Specifika práce s heterogenní skupinou žáků (10 hodin), Zvládání problémového chování žáků (7 hodin) a Práce s kulturní diverzitou (celkem 10 hodin).

Kurz Specifika práce s heterogenní skupinou lektorovaný Mgr. Michalem Dubcem seznámil pedagogy se základními skupinovými procesy v rámci heterogenní třídy a podpořil je v osvojení si účinných principů, které slouží pro vedení žáků k jejich sebeřízení, k odpovědnosti za jejich chování (např. používání popisného jazyka, sebeotevření, zpětná vazba, vedení k dohodám apod.) a přispívají rovněž k posílení kooperativní atmosféry v rámci vrstevnické skupiny. Účastníci pracovali také s vlastními konkrétními pravidly, která používají ve svých třídách a s příklady reálných situací z vlastní praxe. Kurz účastníkům objasnil také fungování mozku žáků při komunikaci, na základě toho pak byly diskutovány nejčastější vztahově rizikové typy výroků (např. mentorování, interpretace, hodnocení, otázky bez správné odpovědi atd.). Pedagogové si sami vyzkoušeli, jak v konkrétních situacích reagovat na porušování pravidel žáky a společně s lektorem formulovali doporučení a principy práce v souladu s efektivními způsoby komunikace. V rámci kurzu byly využity interaktivní způsoby práce (hraní rolí, simulační techniky, diskuse a skupinová práce). Tento kurz hodnotili účastníci prostřednictvím skupinové závěrečné reflexe a dotazníků – většina reakcí byla velmi pozitivní (oceňovali především nových poznatky v oblasti skupinové dynamiky, velké množství konkrétních praktických doporučení pro práci s heterogenní skupinou žáků a pro komunikaci se žáky i rodiči, která využijí ve své pedagogické praxi). Celkově pedagogové uvítali zejména praktický charakter kurzu, využitelnost získaných poznatků a zároveň možnost si vhodné a účinné postupy, techniky vyzkoušet v rámci skupinové spolupráce. Po realizaci kurzu měli účastníci možnost navíc individuálně konzultovat své konkrétní případy a postupy s lektorem.

V rámci kurzu zaměřeného na Zvládání problémového chování žáků, lektorovaného PhDr. Alenou Szachtovou, bylo cílem zvýšit u pedagogů kompetence důležité pro prevenci a efektivní řešení problémového chování žáků v kontextu současné situace ve školách. Měly být prezentovány nejčastější příklady a situace nevhodného a rizikového nebo problémového chování žáka, charakteristiky a typické příčiny nevhodného chování a možnosti efektivní intervence ze strany učitele (včetně preventivních opatření ve spolupráci školy a rodiny atd.). Vzhledem k náhlé změně lektora toho kurzu (z důvodu zdravotního stavu původní lektorky) se nepodařilo pochytit očekávaný obsah ve všech oblastech, což účastníci negativně hodnotili také v evaluačních dotaznících.

Kurz Práce s kulturní diverzitou byl rozdělen na 2 části. První část kurzu, lektorovaná Mgr. Michaelou Peškovou, Ph.D., se zaměřila na vystižení kulturních specifik imigrantů zejména z ruský mluvících oblastí s cílem nabídnout účastníkům základní sociokulturní minimum a celkově je motivovat k transkulturnímu přístupu. Na začátku byla realizovány dvě interkulturní cvičení (první ukázalo etnicitu je součástí lidské identity coby pouze jedné z mnoha složek, druhé pak ilustrovalo roli kultury v interkulturním setkání jako stejně důležitou roli ve srovnání s individuálním psychickým založením jedince a situačním kontextem). Části kurzu se zúčastnily také zahraniční stážistky FPE ZČU v Plzni (v rámci programu Erasmus+), které pocházejí z Tatarstánu. Účastníci s nimi tak mohli přímo diskutovat o jejich představách před příjezdem do ČR a následném vnímání reality po příjezdu, včetně reflektování kulturní shody i rozdílů. V obsahu kurzu nechyběly ani důvody aktuálních imigračních vln, dále obecné zásady práce s žákem-cizincem anebo vybraná metodická doporučení (dle RVP a META, o.p.s.), které učitelé hodnotili jako spíše idealisticky nastavená. Přednáška byla doprovázena řadou konkrétních příkladů, kazuistik, ilustrativním materiálem a nabídkou dalších relevantních zdrojů k tématu. Kurz byl hodnocen jako velmi přínosný pro pedagogickou praxi účastníků, kteří velmi oceňovali také přímý vstup a zkušenosti zahraničních studentek.

Druhá část, lektorovaná PhDr. Markétou Zachovou, Ph.D., prezentovala nejčastější příklady odlišností především z oblasti interkulturní komunikace, kulturních standardů a z toho vyplývající případné obtíže pro úspěšnou integraci dítěte do kolektivu třídy, dále pak byly diskutovány praktické principy a doporučení pro práci se žáky s odlišným mateřským jazykem a možnosti odborné pomoci. Účastníci měli možnost pracovat s příklady dobré praxe z vlastní zkušenosti a konzultovat zároveň i limity a obtíže, které zažívají při práci s žáky s odlišným mateřským jazykem. Kriticky se pedagogové vyjadřovali především k nastavení legislativy a nedostatečné a nesystematické podpoře škol v této oblasti. Účastníkům byly představeny odborné zdroje a materiály z oblasti multikulturní výchovy (především interaktivního charakteru), které mohou přispívat k procesu začleňování žáků do třídy a eliminovat případná rizika předsudků a bariér. Pedagogové nejvíce oceňovali úvodní praktické navození situace cizojazyčného prostředí, příklady specifik nejpočetnějších minoritních skupin, problematiku adaptace a kulturního šoku u žáků s odlišným mateřským jazykem. Jako přínosné a praktické uváděli také prezentovaná doporučení využitelná ve školách, kde přibývá žáků s jazykovou a kulturní diverzitou.

Výjezdního školení se zúčastnilo celkem 26 pedagogických pracovníků, o organizační a obsahové zajištění akce se (navzdory nutnosti řešit některé nepříjemné komplikace s prostory a personálem hotelu) postaraly metodička KA5 PhDr. Markéta Zachová, Ph.D. a manažerka této KA PhDr. Dagmar Šafránková, Ph.D.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

CESTY K INKLUZI
CZ.02.3.61/0.0/0.0/15_007/0000166

